

Tjänsteutlåtande

Utfärdat **2018-11-23**

Byggnadsnämnden **2018-12-11**

Diarienummer 0727/16

Handläggare

Marie Nyberg

Telefon: 031-368 18 31

E-post: marie.nyberg@sbk.goteborg.se

Uppföljning av prioriteringslistan för skydd av natur, kultur och friluftsliv

Förslag till beslut

Byggnadsnämnden föreslås besluta att:

1. Godkänna prioriteringslistan

Sammanfattning

Den 19 december 2017 beslutade Byggnadsnämnden att godkänna prioriteringslistan för skydd av natur. Nämnden beslutade även att ärendet ska återkomma årligen med en kortfattad uppföljning av status och vid behov förslag på revideringar.

Med anledning av Byggnadsnämndens uppdrag skickades prioriteringslistan ut på remiss till fastighetskontoret, kulturförvaltningen, miljöförvaltningen samt park- och naturförvaltningen. Dessa förvaltningar är de som tidigare suttit med i arbetsgruppen som tog fram prioriteringslistan.

Under 2018 har de kommuncentrala medlen bidragit till att SBK har kunnat arbeta intensivt med reservatsarbete. Beslut har fattats om naturreservatet Stora Amundö och Billdals skärgård. Även arbetet med naturreservatet Lärjeåns dalgång har gått framåt. Avsikten är att förslag till beslut ska gå ut på samråd i början av 2019 och att beslut om naturreservat ska tas under 2020.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetet med prioriteringslistan och reservatsarbetet ingår i Stadsbyggnadskontorets budget och är skattefinansierad. När ett naturreservat är klart tillkommer kostnader för att märka ut och sköta området. Idag är det Stadsbyggnadskontoret som står för kostnaderna vid utmärkning och Park- och natur som förvaltar/sköter naturreservaten.

Barnperspektivet

Prioriteringslistan är ett verktyg för att kunna skydda och bevara områden med höga natur- kultur och friluftsvärden. Ett långsiktigt skydd av områdena kommer bland annat säkerställa att barn får komma ut och uppleva naturen. Naturen gynnar den motoriska utvecklingen hos barn och träd och buskar ger en bättre stimulans jämfört med lekställningar. Naturen kan också användas i skolundervisningen, utomhusundervisning har visat på förbättrade resultat jämfört med undervisning inomhus. Genom att flytta ut undervisning integreras den fysiska aktiviteten i skoldagen.

Jämställdhetsperspektivet

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Mångfaldsperspektivet

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Miljöperspektivet

Prioriteringslistan är ett verktyg för att kunna skydda och bevara områden med höga natur- kultur och friluftsvärden. Ett långsiktigt skydd av områdena kommer bland annat att bidra till att uppfylla flera av miljömålen, både på nationell och kommunal nivå. Att skydda naturområden långsiktigt kommer också bidra till att uppfylla målen i grönstrategin, ett exempel är att grönområden ska finnas inom 300 meter från bostad, arbetsplats och skolor.

Omvärldsperspektivet

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Bilagor

1. Prioriteringslistan med karta
2. Inkomna yttranden

Ärendet

Nämnden ska ta ställning till det fortsatta arbetet med prioriteringen av att skydda områden med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Beskrivning av ärendet

Den 19 december 2017 beslutade Byggnadsnämnden att godkänna prioriteringslistan för skydd av natur. Nämnden beslutade även att ärendet ska återkomma årligen med en kortfattad uppföljning av status och vid behov förslag på revideringar.

Med anledning av Byggnadsnämndens uppdrag skickades prioriteringslistan ut på remiss till fastighetskontoret, kulturförvaltningen, miljöförvaltningen samt park- och naturförvaltningen. Dessa förvaltningar är de som tidigare suttit med i arbetsgruppen som tagit fram prioriteringslistan. Remisserna har behandlats olika, fastighetskontoret och miljöförvaltningen har behandlat remissen i sina nämnder. Kulturförvaltningen och Park- och naturförvaltningen har behandlat remissen på förvaltningsnivå.

Stadsbyggnadskontoret har inga synpunkter på hur respektive förvaltningar har valt att behandla remissen.

Bakgrund

Stadsbyggnadskontoret har i samarbete med berörda förvaltningar (fastighetskontoret, kulturförvaltningen, miljöförvaltningen samt park- och naturförvaltningen) tagit fram underlaget för prioriteringslistan under 2017. Kriterier togs fram gemensamt för att kunna prioritera arbetet med områdena och vilket typ av skydd de behöver. De kriterier som förvaltningarna använde sig av är: riksintresse/natura 2000, styrande dokument, kulturmiljövärden, utvecklingspotential, genomförbarhet, hot/brister, naturvärden,

ansvarsarter/-biotoper, grönstruktur, friluftsliv/rekreation och övrigt. Därefter poängsattes och prioriterades områdena, vilket resulterade i prioriteringslistan.

Inkomna synpunkter

Kulturförvaltningen

Förvaltningen ser positivt på det skydd som naturreservaten kan ge bevarandevärda kulturmiljöer. Kulturförvaltningen menar att samtliga utvalda naturreservatsplatser i prioriteringslistan värnar mer eller mindre om kulturmiljöer.

Park- och naturförvaltningen

Naturenheten på Park och naturförvaltningen anser att Göteborgs stad mer aktivt ska använda fler möjligheter till skydd som biotopskyddsområde och naturminne. Naturenheten anser vidare att listan ska kompletteras med fyra ytterligare områden, Mossen, Skårs lund, Ekkullen Kärralund och Hökälla tillsammans med Skogomebäcken. Hökälla och Skogomebäcken tillhör Kvilledalen som finns med på prioriteringslistan. Samtliga områden har höga natur- och friluftsvärden och flera av dessa områden kan vara lämpliga att skydda som biotopskyddsområden. Naturenheten kommenterar också att det finns andra områden som är mer hotade och borde prioriteras högre än Torsviken, eftersom Torsviken idag har ett skydd genom Natura 2000.

Miljö- och klimatnämnden

Miljö- och klimatnämnden tillstyrker fortsatt arbete med prioriteringslistan under förutsättning att förvaltningens synpunkter beaktas.

Nämnden ser att följande förändring i, och utveckling av listan bör göras:

- Två områden bör lyftas in i prioriteringslistan utifrån den regionala strategin för skydd av skog, sydöstra Göteborgs lövskogar samt södra Götaälvs dalgång med omgivande fjällar.
- Pågående utredningar, bland annat miljöförvaltningens pågående kartläggningar och analyser av områden med behov av skydd, bör lyftas in i kommande arbete med prioriteringslistan.

Nämnden identifierar följande behov av ytterligare utredningar för fortsatt arbete med prioriteringslistan:

- Kartläggning och analys av kommunens gröna infrastruktur
- Kartläggning och analys av stadens ansvarsarter och ansvarsbiotoper

Nämnden anser vidare att arbetsprocessen för uppdatering och revidering av prioriteringslistan bör förtydligas.

Nämnden håller för närvarande på att kartlägga marina ansvarsbiotoper och analysera hur de bör skyddas, samt ett hur ett nätverk av skyddade miljöer bör utformas för att biotoperna ska ha förutsättningar att finnas kvar i området. Det gäller framförallt ålgräsängar och blåmusselbankar. När resultat finns bör detta tas med i framtida prioriteringar av naturskydd. Miljöförvaltningen arbetar även med att identifiera prioriterade områden för skydd av skyddsvärda träd.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden bordlade ärendet om prioriteringslistan för skydd av natur, kultur och

friluftsliv den 22 oktober och har därför inte inkommit med något yttrande. Fastighetsnämnden bordlade ärendet till den 26 november 2018.

Stadsbyggnadskontorets bedömning

I Byggnadsnämndens uppdrag ingick en återrapportering av uppföljning av status och revidering av prioriteringslistan. Prioriteringslistan kallas numera för prioriteringslistan för skydd av natur, kultur och friluftsliv istället för som tidigare prioriteringslistan för natur. Detta för att tydliggöra att flera olika områden kan skyddas med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Status för arbetet med att skydda områden

Stadsbyggnadskontoret har två heltidstjänster (miljöplanerare) som arbetar med att skydda områden med stöd av miljöbalken, samt är ett stöd till planhandläggarna gällande gröna frågor. Under 1,5 år (tom 181231) har även två extraresurser arbetat med stadens naturreservat. Under 2018 har cirka 2,8 tjänster arbetat med reservatsbildning och gröna frågor. Resurserna har varit färre på grund av sjukskrivning och föräldraledighet. Byggnadsnämnden och de andra nämnderna som arbetar med reservat har äskat extramedel hos Kommunfullmäktige för att fortsätta arbetet med skydd av områden.

Under 2018 har de kommuncentrala medlen bidragit till att SBK har kunnat arbeta intensivt med bildandet av naturreservatet Lärjeåns dalgång, avsikten är att förslag till beslut ska skickas ut i början av 2019 och att beslut om naturreservat ska tas under 2020. Om extraresurserna kvarstår under 2019 kommer arbete med att skydda ytterligare ett område att kunna påbörjas. Om extraresurserna inte kvarstår finns det risk för att beslutet för naturreservatet Lärjeåns dalgång behöver senareläggas.

Fortsatt arbete med prioriteringslistan

Med anledning av inkomna synpunkter ser stadsbyggnadskontoret att det finns ett behov av att revidera prioriteringslistan under 2019. Detta arbete kommer att ske i samverkan med de andra förvaltningarna som tidigare suttit med i arbetsgruppen. Arbetet innebär bland annat att utreda lämpliga skyddsformer för de olika områdena.

I prioriteringslistan finns förslag för olika skyddsformer för de olika områdena, dessa kan komma att ändras under arbetets gång när områdena studeras närmre. Vissa områden kan vara svåra att skydda eftersom det kan finnas konflikter med andra intressen.

Arendalsberget och Rya skog är exempel på sådana områden. Dessa behöver också granskas närmre i arbetsgruppen under 2019 för att utreda om de fortfarande är lämpliga områden att skydda. På listan finns en kolumn med områden som inte är bedömda i arbetsgruppen, dessa kommer att värderas under 2019.

Stadsbyggnadskontoret ser gärna att det finns möjlighet att arbeta med att bilda biotopskyddsområden och naturminnen parallellt med att bilda reservat, eftersom dessa skydd är en enklare och snabbare process. Tanken är att kunna arbeta med dessa skydd när ett reservatsprojekt är mindre tidskrävande.

Om akut behov uppstår med att skydda ett område eller föremål bör detta kunna prioriteras trots att området inte finns med på listan. Ett exempel kan vara om ett träd eller annan naturtyp är akut hotad, naturtypen eller trädet ska då kunna skyddas som biotopskyddsområde eller naturminne. Dessa skydd är en relativt snabb och enkel

process. Det ska också finnas möjlighet att arbeta med interimistiska skydd i de fall som det krävs.

Stadsbyggnadskontoret

Henrik Kant

Stadsbyggnadsdirektör

Martin Storm

Chef Planavdelningen